

פרטיכל מישיבת הועדה לשרותים צבוריים
שהתקיימה ביום ב' בשבט תשי"א (9.1.51)
בשעה 9.00

נוכחו חברי הועדה: א. רקנטי - היו"ר

י. גיל

א. הכרמלי

נ. הרפז

ח. למדן

ד. נצר

א.ח. שאג

א. פרמינגר

מ ו ז מ נ י ם : ד"ר נוימן - מנהל המחלקה למקצועות פואיים
במשרד הבריאות

ע"וד גלובוס - היועץ המשפטי של משרד הבריאות,

גלס - ממשרד המשפטים.

א. פרמינגר : ועדה המשנה לחוק לתיקון פקודה רופאי השניים תשי"א-1950,

שמעה את דברי באי כוח הארגונים דלקמן: עצף מאשא
הסתדרות רופאי השנים, מרפאי השנים, הסתדרות מרפאי השנים, הסתדרות מרפאי
השנים חסרי רשיונות - עולים חדשים, קבוצה מיוחדת של מרפאי שנים הדורשת
זכויות מיוחדות והסתדרות מכנאי השנים.

שמענו ביאורים על החוק גופו מפי היועץ המשפטי של
משרד הבריאות והחלפנו בינינו דעות בנוגע לסעיף הראשון והשני. הועלתה
דעה שאל לנו לעשות עבודה מיוחדת ולעבור על החוק גם בוועדה המשנה וגם
במליאת הועדה, ועל כן אנו באים אל הועדה בהצעה שחתן לוועדה המשנה יפוי-
כות, כדי שחסיים בעצמה את הדיון על החוק הזה.

נ. הרפז : על חברי מליאת הועדה לדון בחוק זה. עליהם להכירו,
ולו רק לשם אינפורמציה, כי יתכן שתהיינה הסתייגויות
לגביו.

א. הכרמלי : כידון שהתאספנו כאן היום, אני מציע שלא נאבד זמן
וניגש לסיכום הסעיפים.

א. רקנטי : קיבלנו מכתב מאח משרד הבריאות המבקשנו לדחות את
הענין, כי יתכן והם יגיעו לידי פשרה עם הסתדרות
מרפאי השנים, בנדון.

סעיף 7(א) :

המנהל רשאי לתת תעודות היתר לעסוק בריפוי שיניים
לכל אדם שהגיש בקשה על כך חוך 12 חודש מיום שנכנס
לתקפו החוק לתיקון פקודה רופאי שיניים, תשי"א-1950,
אם נוכח שנתקיימו באותו אדם שבעה אלה:

א. גלובוס: מנהל משרד הבריאות הודיע לי הבוקר כי הוא מתנגד בכל חוקף לחוק הזה. הוא אומר שאין להרשות שני מיני רופאים - כאלה שלמדו וכאלה שלא למדו. ישנו רק סוג אחד של רופאים שיש להכיר בו - רופאים מוסמכים.

א. פרמינגר: הודעה זו מוזרה מאד. אם הממשלה מתנגדת לחוק שהיא עצמה הציעה, באפשרותה לבקש מהכנסת לעכב קבלתו או להחזירו. האם הודעה מנהל משרד הבריאות היא הודעה רשמית, או הודעה פרטית? אני רוצה לדעת מה דעת הממשלה, האם היא תומכת בחוק? במקרה שדעת מנהל משרד המשפטים היא רק דעתו הפרטית, יש לציין זאת בפרטיכל.

א. רקנטי: איננו יכולים להתחשב בהודעה זו כל זמן שהיא אינה נמסרת בכתב.

א. הכרמלי: בחוק שלנו מופיע "השר" ומיופה כוח מטעם השר. מיופה הכוח אינו יכול למסור הודעות בניגוד למיפה כוחו. האם דעת מנהל משרד הבריאות מועברה אלינו בידיעה שר הבריאות? אם לא, הרי למעשה הודעה זו כאילו לא נמסרה.

א. גלובוס: מנהל משרד הבריאות הוא רופא מקצועי ודעתו היא ששנים ורפוי שנים זהו ענין רפואי. הוא דיבר עמי ברופא ואין לראות בדבריו דעה פוליטית.

נ. הרפז: חושבני כי המנהל הרפואי עשה טוב; הוא הביע בפנינו את דעתו ועל ידי כך אין כל מניעה שנמשיך בעבודתנו.

א. פרמינגר: הצעת התיקון שלי היא שבמקום המלים "רשאי לחת" בסעיף 7 (א) ייכתב: "יתן".

אחרי המלים: "פקודת רופאי שיניים, חש"י-1950", אני מציע להוסיף: וכן לכל עולה, תוך תקופה של שנה לאחר עלייתו ארצה.

כוונת חוספת זו היא שלא לסגור את האפשרות בפני עולים שעלו לים לבוא ארצה בעוד שנים מספר ושמצדדים בהו"ל היה ריפוי שנים.

תיקון שלישי: לפני המלים "אם נוכח שנחקימו באותו אדם..." לכתוב: אם הוכיח כי הוסמך בהו"ל, באישור ממשלתי, לעסוק בריפוי שיניים, על ידי העודה הסוכרת על ידי המנהל.

אני מבחין בין שני סוגים: סוג אחד שלא הוסמך מעולם אלא ממלא את התנאים הדרושים כלפי משרד הבריאות וסוג שני: המומחים מחו"ל. החקירה שאלה: באים בני אדם שעברו כמרפאי שנים בחול, ברשיון, למרות שאינם רופאים מוסמכים, האם נשלול מהם את הזכויות שניתנו להם בהו"ל?

י. גיל: לגבי סעיף 7 (א) אני יוצא בדיון מחוץ ששש הנחות הפוכות לאלה של מר פרמינגר.

(1) אין לזלזל בערך ריפוי השיניים. מדוע זה אנו מעמידים את השיניים בצורה יוחר זולה מכל אבר אחר בגוף. צודק מנהל משרד הבריאות הטוען שריפוי שיניים אינו נופל מכל ריפוי אחר.

(2) אין במדינה מחסור ברופאי שיניים. להיפך, יש לנו יותר מדי רופאי שיניים.

(3) בעניני הבריאות של העם וברמתו התרבותית, אמור לנו להתחשב בכמה מאות הזקוקים לעבודה.

מחוך שלוש הנחות אלה, אני מציע את הצעות החקון שלי:

לא מטפיק שהמנהל עצמו נוכח שנתקיימו באדם 7 התנאים, אני מציע
שהיה כתוב: "אם נוכח המנהל, וועדה מיוחדת שתוקם ליד משרד הבריאות
לצורך זה, (בוועדה ישתתפו גם רופאי שיניים) ~~התנאים~~ התנאים, אני מציע".

א. הכרמלי: אני מציע כי במקום "המנהל" יהיה כתוב "השר או בא-
כוחו". המנהל שדעתו יכולה להתחלף הנו בא כוח השר,
ואילו השר, דעתו כדעת הממשלה והוא חייב לטלא את חוקי הכנסת באופן
ישיר.

בנוגע לעולים, אני מציע להציב גבול עד 10 שנים,
ועל ידי כך לא נסגור אפשרויות בפני עולים שיבואו ארצה להמשיך
לעסוק במקצוע זה. אני מציע שנכתוב: "וכן לכל עולה, תוך שנה מעלותו
ארצה, במשך 10 שנים מיום קבלת החוק."

הרב ח.א.שאג: הערתו של מר פרמינגר שלא לכתוב השר רשאי, היתה נכונה.

מדוע לא נכתוב: "משרד הבריאות יתן... וכו'" הרי משרד
הבריאות פירושו השר וגם המנהל.

אין צורך להדגיש "אם נוכח שנתקיימו... וכו'" מטפיק אם
נכתוב: "נתקיימו באותו אדם, ... וכו'".

ג. הרפז: אני תומך בדעת מנהל משרד הבריאות שצריך להכיר רק
בקטגוריה אחת של רופאי שיניים - רופאים מוסמכים.
אלה שאין להם תעודות אך הנם בעלי נסיון, תמיד ניתנת להם האפשרות
לעבוד תחת השגחת רופא מוסמך.

לדעתי אין לעמוד על השמטת המלה "רשאי". אם מרפא השיניים
לא יצליח להוכיח למנהל משרד הבריאות שנתקיימו בו התנאים, ולדעתו הם
כן נתקיימו בו, יוכל להגיש ערעור בפני בית הדין העליון.

לגבי עולים חדשים, כמדומני שהם כלולים בחמכות 7 התנאים.

אני מציע שלא נשנה את הצעות הממשלה.

ד. נצר: ריפוי שיניים זהו סעיף נכבד ברפואה. ישנן מחלות רבות
שרופאים קובעים את מקורן מהשיניים. רבים טאתנו יודעים
לכמה תקלות גרמו מרפאי שיניים בלתי מוסמכים. אני רואה חוק זה כחוק
של המציאות הנוכחית כיום. ישנם בארץ מרפאי שיניים העובדים במקצוע זה
כבר שנים מספר ויש להם לקוחות שלהם אשר במקרים מסויימים יסמכו עליהם
ובמקרים אחרים - כגון בנתוחים - יפנו אל רופאים מוסמכים. למרפאי
השיניים האלה יש לתת מעמד תחוקתי של עובדים ליגאליים, באם לא יוכח שהם
אינם מתאימים לעבודתם.

מרפאי השיניים שהופיעו בפני הועדה הציעו שיהיו שני
סוגי רופאי שיניים: האחד - רופאים מדופלמים; והשני - מרפאי שיניים.
הקהל יוכל לבחור לו אצל איזה משניהם יפנה. ברצוננו ל**לבקת**,
המדינה והממשלה אינן רשאיות להרשות את שיקול הדעת
הזה ברשות החולה, כי שיקול דעתו עלול להזיק למצבו ולבריאותו.
כל חוק בענייני בריאות משמש קודם כל להגנה על החולה. על כן, בשטח זה,
הייתי מקשה בנתינת הרשיונות ואיני מבדילה בין ריפוי שיניים או ריפוי
חלקי גוף אחרים.

אני מקבלת את החוק כפי שהנו, פרט לכמה תקוניים טגנוניים.

ח. למדן: כיום הגענו למצב שאחיות מעשיות מבצעות עבודות אחראיות
מאד ומזריקות זריקות. לא קיבלנו את תביעות ארגון האחיות
נגד האחיות המעשיות. אמרנו כי במקום שלא ייפתחו בתי חולים נוספיים, מוטב
שמעבודנה אחיות מעשיות, כי מציאותנו בשנים הקרובות תהיה כזו שתכריח
כניסה לעבודה של אנשים חסרי תעודות.

הציבור מבחין בין רופא שיניים ומרפאי שיניים. ישנם מקרים
שבהכרה הולכים אל מרפא השיניים דוקא, כי לגבי פעולות מסויימות חושבים
אותו ליותר טוב מרופא השיניים. על כן אני מקבלת את תיקוניו של מר פרמינגר

אבקש את סעיף (5) לכתוב בצורה ברורה יותר.

היו"ר א. ר. קנטי: בארצות שרמח תרבותן אינה ירושה משלנו הנהיגו שיטת בחינות לגבי מרפאי שיניים ולא היו שם כל תקלות בענין זה. יכולים להיות מקרים שנגרמות תקלות גם על ידי רופאים מוסמכים. אפשר אולי להדגיש בחוק, שניחוחים, למשל, אמור יהיה למרפאים לבצע.

ישלעודד עולים הבאים ארצה ושבמשך שנים עסקו במקצוע זה בחו"ל. לדעתי עידוד כזה במשך 10 שנים מספיק בהחלט, ואני מסכים לתיקון זה.

ד"ר נוימן: לא הבאנו את הצעת תיקון החוק בגלל הצורך הדחוף בחוספת עובדים במקצוע זה, אלא מפני שראינו לפנינו את המציאות ובעיות העולים העוסקים למעשה בעבודה זו מבלי שיהיו רשאים לכך, לפי החוק. עצם תיקון החוק נובע מדרישות קליטת העליה. אולם, אין להבין זאת כחקדים.

שוחחנו היום עם המנהל החדש של משרד הבריאות, והוא מתנגד לתיקון ורוצה לנסות שנית להביא לידי פגישה נוספת של הסתדרות מרפאי השיניים והסתדרות רופאי השיניים, והוא מקוה שעוד יצליח להגיע לאיזון שהיא הצעת פשרה.

כוונתנו הייתה להקשות ולא לאפשר במשך שנים כניסה למקצוע. על כן הייתה כוונתנו במשך שנה חמימה לפרסם בכל העולם שניתנת האפשרות לעולים הבאים ארצה תוך שנה זו להיכנס למקצוע, וכל מי שברצונו לעלות, יעשה זאת מיד. כל מי שלא יבוא ארצה תוך שנה זו יאבד זכותו זו.

קשה לנו להכיר תעודות רשמיות של אוניברסיטאות קיימות ומה עוד לגבי תעודות שתובאנה להעיד על עבודה מקצועית. על כן חשבנו שלא להתחשב בתעודות אלא לערוך בחינות, בין אם המועמד עבר בחינה בחו"ל או לא.

דעת מנהל משרד הבריאות היא בכוון הדעה שהובעה כאן, שמרפא שיניים יוכל לעבוד רק תחת השגחת רופא שיניים מוסמך. איני רוצה להיכנס לענין זה עתה ולומר דעתי בנדון.

החוק הקיים כיום בארץ הוא משנת 1945. החוק הקודם היה משנת 1926. בחוק כתוב שמותר לאנשים שאינם רופאי שיניים לעשות דברים פעוטי ערך. אולם, ידוע לנו שלמעשה היו מקרים שמרפא שיניים עבד באופן עצמאי תחת שלט של רופא שיניים מוסמך שלא עבד כלל במקצוע. בחוק של שנת 1945 נאמר שלמרפא אמור ליעץ, לטפל ולרפא. הוראה זו הוצאה כדי למנוע עבירה על החוק מסוג שהזכרתי לעיל.

כל החוק יהיה מיותר אם לא נדגיש כי מי שעובד במקצוע חייב להיות בר סמכא לכך.

א.ל. גלובוס: בשנת 1934 הוחלט לחת שנה אחת כדי לאפשר לכל מרפאי השיניים להשיג רשיון עבודה. איש לא שם לב להוראה שפורסמה בנדון בשנת 1934 ובשנת 1945 תקפו חוק חדש בנדון ושוב לא שמו אליו לב. בינתיים הוקמה המדינה והחלטנו להכריז בשלישיה על תקופה של 12 חדשים ופעם אחת לסיים עם מתן אפשרות כזו.

מר פרמינגר הציע במקום המילה "רשאי" לכתוב "יתן". אין זו לשון החוק לדבר בצורה כזו.

בסעיף 5 מדובר לא על מרפאי שיניים, אלא על רופאים מוסמכים, ושם כתוב: "רשאי לחת וכו'". אין לחשש מפני עיוות דין וסירוב בלתי מוצדק. במקרה שאדם ירגיש עצמו מקופח, באפשרותו לפנות אל בית הדין הגבוה לצדק שיקבע אם נעשה לגביו עיוות דין.

בקשר לאנשים שהוסמכו בחו"ל, הכרחי לבחנם שנית בארץ, כי לא נוכל להכיר את התעודות שתובאנה בפנינו והדבר יגרום לחסבוכות רבות.

הצעת מר גיל שלא מספיק אם רק המנהל נוכח, הנה רצוננו להגדיר את המנהל כמי שיש לו דעה סמכא

חוק זה מדבר בהרבה מקומות על מנהל ואי אפשר לחרוג במעיקף זה ממסגרת החוק ולומר "השר". אפשרי אולי להסכים להצעת מר הכרמלי ולומר: המנהל או בא-כוחו.

הרב שאג מציע לכתוב במקום המילה "מנהל" - "משרד" - הבריאות". משרד הבריאות זהו דבר מופשט. כל העובדים במשרד, החל מהמנקה ועד למנהל אפשר לכלול אותם במושג "משרד הבריאות".

אי אפשר לשלוח כל אדם לבית המשפט לקבל תעודה ועל כן ניתנה האפשרות למנהל המשרד לקבל עדויות ולהחליט. על כן יש להשאיר את המילה "נוכח" ולא להשמיטה, כפי שהציע הרב שאג.

כל חוק בעניני בריאות בא כדי להגן על חיי ובריאות העם. אל נסמוך בענינים כאלה על שיפוטו והחלטתו של העם, עלינו להדריכו.

הגב' למדן הביאה ראיה של אחיות מעשיות העושות טיפולים אחראיים באופן עצמאי. אל נשכת שהאחות המעשית עובדת תמיד תחת השגחת רופא מוסמך.

אל נרחם על עולים חדשים ועל ידי כך נסכן בריאות העם. עלינו להגיע לפשרה בין הדרישות הרפואיות החמורות ובין הרחמים שישנם בלבנו כלפי העולים החדשים.

(הישיבה נפתתה בשעה 11.30)